

Hökafältet 2020

En översiktlig fågelinventering av de nyanlagda våtmarkerna

Hökafältet 2020 – En översiktlig fågelinventering av de nyanlagda våtmarkerna
Författare: Ulf Ottosson

Länsstyrelsen i Hallands län
Meddelande 2020:13
ISSN: 1101-1084
ISRN: LSTY-N-M--2020/13—SE
Diarienummer 510-5613-21

Omslagsfoto: Hökafältet, stora dammen. Foto: Ulf Ottosson
Karta © Länsstyrelsen i Hallands län och © Lantmäteriet Geodatasamverkan

Hökafältet 2020

En översiktlig fågelinventering av
de nyanlagda våtmarkerna

Ulf Ottosson

Innehållsförteckning

Introduktion.....	3
Metod.....	3
Resultat.....	4
Diskussion	4
Referenser	6
Bilaga 1.....	7
Inventeringstillfällen.....	7

Introduktion

Under framförallt 2019 utfördes arbeten, schaktning och omläggning av diken, på norra Hökafältet för att etablera kustnära våtmarker för att attrahera våtmarksfåglar. Vid den största vattenmängden under vårfloden täckte vattenspeglarna upp till 30-40 hektar. För att dokumentera vad detta arbete lett till för fåglarna utförde Ulf Otosson under våren en inventering av fågelfaunan under 6 besök.

Metod

Området begränsas av det öppna områden inom kostängslet på norra delen av Hökafältet (Figur 1). Totala ytan rör sig om 60-70 ha.

Figur 1. Inventeringsområdet begränsas av gul linje. Blå linjer visar på vattenspeglarnas maximala utbredning vid högvatten. Vit streckad linje visar förslag på sträckning av ny markerad stig, till och från plattform, vit stjärna. Vitt torn visar möjliga placeringar för fågeltorn. Vitt hus visar möjlig placering av fotogömsle. Lämpligen gör man en avskärmning mellan torn och gömsle enligt vit linje.

Fågelinventeringen utfördes som en förenklad revirkartering på så sätt att varje gång gick jag igenom området så att hela området täcktes och observerade fåglars position markerades på en karta. Dessa observationer gjorda under en inventering fördes sedan över på ”artkartor”, en karta för varje art där varje observation markeras med numret på den inventering då observationen gjordes. På detta sätt får man grupperingar av olika arter och individer som man då kallar par. För Skrattnås och Fiskmås bedömdes antalet par efter beräkning. Inventeringarna utfördes vid 6 tillfällen mellan 28 april och 28 maj (Bilaga 1).

Resultat

Totalt bedömdes drygt 200 par (203-218) av 22 arter fåglar häcka i området (Tabell 1). Två arter; snatterand och fisktärna bedöms som osäkra häckare.

Tabell 1. Häckande fåglar på Hökafältet med kategori i Rödlistan.

Art	Latinskt namn	Rödlistkategori	Antal par
Grågås	<i>Anser anser</i>		5-10
Gravand	<i>Tadorna tadorna</i>	Nära hotad	2
Skedand	<i>Spatula clypeata</i>	Nära hotad	1-2
Snatterand	<i>Mareca strepera</i>		1-2?
Gräsand	<i>Anas platyrhynchos</i>		5-10
Kricka	<i>Anas crecca</i>		2-3
Knipa	<i>Bucephala clangula</i>		1
Tofsvipa	<i>Vanellus vanellus</i>		6
Större Strandpipare	<i>Charadrius hiaticula</i>		1
Mindre Strandpipare	<i>Charadrius dubius</i>		1
Enkelbeckasin	<i>Gallinago gallinago</i>		1
Rödbena	<i>Tringa totanus</i>		2
Skrattnås	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>		≥150
Fiskmås	<i>Larus canus</i>	Nära hotad	2-3
Fisktärna	<i>Sterna hirundo</i>		1?
Törnskata	<i>Lanius collurio</i>		1
Sånglärka	<i>Alauda arvensis</i>		3-4
Trädlärka	<i>Lullula arborea</i>		2-3
Gulärta	<i>Motacilla flava</i>		1
Sädesärta	<i>Motacilla alba</i>		7
Ängspiplärka	<i>Anthus pratensis</i>		8-10
Hämpling	<i>Linaria cannabina</i>		1-3
Gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	Nära hotad	1
Sävspurv	<i>Emberiza schoeniclus</i>	Nära hotad	2-3

En hel del arter vidare använder regelbundet området som rastplats, speciellt Tringa vidare.

Diskussion

Ett djärvt initiativ av Länsstyrelsen i Halland att skapa, eller kanske återskapa, en kustnära våtmark på Hökafältets norra verkar ha blivit mycket lyckad, och i varje fall för mig över förväntan.

Det största glädjeämnet är förstås skrattnåskoloni med sina 150, kanske till och med 200, par. En skrattnåskoloni är ofta kärnan i en fin fågelvåtmark då skrattnåsarna ger skydd åt andra fåglar. Tofsvipa med 6 par och rödbena med 2 par är också glädjande. Totalt

konstaterades fem rödlistade arter; gravand, skedand, fiskmå, gulspurv och sävsparv häcka i området, samtliga i rödlistekategorin ”Nära hotad”.

Att smådopping och dess kusin svarthalsad dopping också höll till där var en fin extra bonus och intäkt på att det ännu inte finns fisk i vattnet.

Området har också stor potential att bli en viktig rastplats för flyttande vadare och änder. I södra Halland är det stor brist på bra biotoper, speciellt föra vadare, och våtmarken på Hökafältet är därför ett välkommet tillskott. Det finns ju också många andra liknande områden att restaurera längs vår kust och som visats här på Hökafältet så bidrar sådant här arbete i mycket hög grad till att berika mångfalden i vår miljö.

Vi är bara i början med denna våtmark och det finns fortfarande en del att göra! Nedan följer några tankar jag fått när man går i området:

- Man kan, som redan diskuteras, reglera vattennivån så att den är högre lite längre på våren och sen nästan låta våtmarken dräneras eller torkas ut för att hindra tillväxt av fisk.
- Det är också önskvärt att göra området mer tillgängligt och överblickbart!
 - Dels genom att markera en stig längs dynen som går ner från ”bänken” centralt genom området precis öster om den största och vattenrikaste dammen. På lämplig plats här skulle man kunna bygga en enkel plattform, kanske 1 m över marken, denna skulle ge en bra överblick över våtmarken. Om folk går regelbundet längs en markerad led torde fåglarna vänja sig vid detta och störningen bli liten. Se figur 1 för sträckning av stig och placering av plattform. Att kanalisera besökare innebär att folk går längs markerad stig och i mindre utsträckning på andra ställen, fåglarna vänjer sig vid att besökare går på ett ställe och på detta sätt minimerar man störningar.
 - Det behövs också ett nytt fågeltorn, någonstans i den norra delen, så placerat och högt att man både ser havet över dynerna och lagunen vid Lagan, se figur 1 för tänkbara placeringar.
 - Det finns också möjlighet att bygga ett, eller flera, gömslen en möjlig placering är vid pilen, se figur 1. Men pga. olika ljusförhållanden vid olika tider på dygnet så kan man överväga andra placeringar också.
- Man skulle kanske röja bort en del gammalt ris och hålla efter en del björk. En del av området borde kunna brännas för att åstadkomma detta. Jag menar ris som ser ”skräpigt” ut och inte faunadepåerna.
- Här och på många andra ställen är och blir bo-predation ett större eller mindre problem. På Hökafältet observerades trana och kråka predera på skrattmåssägg och ungar. Även kajor i området kan misstänkas ha dylika tankar. Frågan är komplicerad! Speciellt nu då kråkan är rödlistad och tranan är listad i EU:s Fågeldirektiv. Studier, bland annat på Öland, har visat att predatorkontroll har effekt (Ottvall 2014, 2019). Därför att det viktigt att man är uppmärksam på problemet och för en diskussion om det.
- En samrådsorganisation bör bildas så olika saksägares särintressen kan diskuteras och på så sätt få en samsyn på skötseln m.m.

Referenser

Ottvall, R. 2014. Häckningsframgång hos vadare på Ölands sjömarker: Utvärdering av ett försök med predatorkontroll. Meddelandeserien nr 2014:17 Länsstyrelsen Kalmar län.

Ottval, R. 2019. Uppföljning av kläckningsframgång hos vadare på södra Ölands sjömarker samt inventering av rödspov på Öland 2019. Rapport, Ottvall Consulting, Höör.

Bilaga 1.

Inventeringstillfällen

28/4	14.20	Halvklart, frisk NV vind, ca 10°C
29/4	05.20	Mest mulet, ost 5 m/s, 5°C
6/5	05.25	Mest klart, molnighet 1/8, lugnt, 3°C
14/5	11.00	Halvklart, Frisk NV, 10°C
21/5	11.00	Mest klart, lite höga moln, svag-lätt SV vind, ca 15°C
28/5	09.10	Klart, lätt V vind, 14°C

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

Länsstyrelsen i Hallands län • Postadress: 301 86 Halmstad • Besöksadress: Slottsgatan 2
010- 224 30 00 • halland@lansstyrelsen.se • www.lansstyrelsen.se/halland